

LEGE nr. 279 din 5 octombrie 2005 (*republicata*)
privind ucenicia la locul de munca

EMITENT: PARLAMENTUL

PUBLICAT ÎN: MONITORUL OFICIAL nr. 498 din 7 august 2013

Data Intrării în vigoare: 07 August 2013

*) Republicată în temeiul art. VI din Legea nr. 179/2013 pentru modificarea și completarea Legii nr. 279/2005 privind ucenicia la locul de muncă, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 348 din 13 iunie 2013 și rectificată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 435 din 17 iulie 2013, dându-se textelor o nouă numerotare.

Legea nr. 279/2005 privind ucenicia la locul de muncă a mai fost republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 522 din 25 iulie 2011.

CAP. I

Dispoziții generale

ART. 1

(1) Ucenicia reprezintă formarea profesională realizată la locul de muncă în baza unui contract de ucenicie.

(2) Programul de formare profesională prin ucenicie la locul de muncă constituie parte integrantă a contractului de ucenicie.

ART. 2

Obiectivele formării profesionale prin ucenicie la locul de muncă sunt:

a) să ofere persoanelor interesate, cu vârsta de peste 16 ani, posibilitatea de a obține o calificare în sistemul de formare profesională a adulților, care să permită ocuparea unui loc de muncă și continuarea învățării;

b) să permită angajatorilor să își asigure forța de muncă calificată, de calitate, în funcție de cerințele proprii;

c) să faciliteze integrarea socială a persoanelor interesate, cu vârsta de peste 16 ani, în concordanță cu aspirațiile profesionale și cu necesitățile pieței muncii;

d) să asigure un nivel de securitate adecvat persoanelor interesate, cu vârsta de peste 16 ani, pentru a soluționa problema piețelor de muncă segmentate;

e) să contribuie la creșterea economică, crearea de noi locuri de muncă, coeziunea socială și împlinirea personală;

f) să promoveze dialogul social și să contribuie la dezvoltarea parteneriatelor la nivel local.

ART. 3

Ucenicia la locul de muncă se adresează:

a) persoanelor interesate, cu vârsta de peste 16 ani, care doresc să se concentreze pe învățare pornind de la situațiile profesionale reale, concrete, cerute de practicarea unei ocupații direct la locul de muncă;

b) angajatorilor care doresc să organizeze activități de ucenicie la locul de muncă potrivit

domeniilor de activitate, pentru locurile de muncă declarate vacante.

ART. 4

În sensul prezentei legi, termenii și expresiile de mai jos au următoarele semnificații:

a) angajator - persoana fizică sau juridică ce poate, potrivit legii, să angajeze forță de muncă pe bază de contract individual de muncă;

b) ucenic - persoana cu vârsta de peste 16 ani care, din voință proprie, încheie un contract de ucenicie cu un angajator, în scopul obținerii unei calificări;

c) furnizori de formare profesională pentru ucenicie la locul de muncă, denumiți în continuare furnizori - unități și instituții de învățământ, angajatori, alți formatori, autorizați/acreditați pentru calificarea respectivă;

d) coordonatorul de ucenicie - salariatul angajatorului sau, după caz, întreprinzătorul persoană fizică organizator al uceniciei la locul de muncă și care are obligația de a colabora cu furnizorul de formare profesională autorizat pentru organizarea, desfășurarea și evaluarea continuă a formării profesionale a ucenicului, pe baza standardului ocupațional corespunzător ocupației în care se califică ucenicul;

e) contract de prestări de servicii de formare profesională - contractul încheiat între angajator și furnizorul de formare profesională pentru ucenicie la locul de muncă, dacă este altă persoană juridică, în temeiul căruia se asigură formarea profesională a ucenicului și susținerea examenelor de absolvire, la finalizarea contractului de ucenicie.

ART. 5

Angajatorul are obligația de a desemna un coordonator de ucenicie care îndrumă ucenicul în vederea dobândirii competențelor profesionale necesare calificării pentru care se organizează ucenia la locul de muncă.

CAP. II

Contractul de ucenicie

ART. 6

(1) Contractul de ucenicie este un contract individual de muncă de tip particular, încheiat pe durată determinată, în temeiul căruia o persoană fizică, denumită ucenic, se obligă să se pregătească profesional și să muncească pentru și sub autoritatea unei persoane juridice sau fizice denumite angajator, care se obligă să îi asigure plata salariului și toate condițiile necesare formării profesionale.

(2) Încheierea, executarea, modificarea, suspendarea și încetarea contractului de ucenicie se fac în condițiile respectării reglementărilor Legii nr. 53/2003 - Codul muncii, republicată, cu modificările și completările ulterioare, referitoare la ucenicie și la contractul individual de muncă.

(3) Contractul de ucenicie se încheie obligatoriu în formă scrisă, în limba română, și se înregistrează în termen de 20 de zile la inspectoratul teritorial de muncă județean, respectiv al municipiului București. Obligația de încheiere a contractului de ucenicie, în formă scrisă, revine angajatorului.

(4) Anterior începerii activității, contractul de ucenicie se înregistrează și în registrul general de evidență a salariaților, care se transmite inspectoratului teritorial de muncă.

(5) Pe lângă elementele obligatorii ale contractului individual de muncă, contractul de ucenicie cuprinde și următoarele clauze referitoare la:

a) denumirea calificării pe care urmează să o dobândească ucenicul;

b) denumirea furnizorului de formare care desfășoară programul de formare profesională prin ucenicie la locul de muncă;

c) numele coordonatorului de ucenicie și calificarea acestuia;

d) locul/locurile în care se desfășoară activitatea de formare profesională;

e) durata necesară pregătirii teoretice și practice prin ucenicie la locul de muncă;

f) obligațiile suplimentare ale angajatorului;

g) obligațiile ucenicului;

h) alte clauze, potrivit legii.

(6) Obligațiile suplimentare ale angajatorului sunt:

a) să asigure ucenicului toate drepturile pe care i le conferă un contract de muncă încheiat pe durată determinată proporțional cu timpul lucrat;

b) să asigure ucenicului pregătirea practică necesară calificării în care ucenicul se formează profesional;

c) să asigure ucenicului accesul la pregătirea teoretică și practică corespunzătoare programului de formare profesională, finalizat cu certificat de calificare profesională a adulților, în condițiile Ordonanței Guvernului nr. 129/2000 privind formarea profesională a adulților, republicată, cu modificările și completările ulterioare;

d) să asigure finanțarea programului de formare profesională a ucenicului, dacă acest program nu este finanțat din alte surse.

(7) Obligațiile ucenicului sunt:

a) să desfășoare activitatea în conformitate cu prevederile contractului de ucenicie;

b) să participe la pregătirea teoretică și practică corespunzătoare programului de formare profesională, finalizat cu certificat de calificare profesională a adulților, în condițiile Ordonanței Guvernului nr. 129/2000, republicată, cu modificările și completările ulterioare;

c) să susțină și să promoveze examenul de absolvire la terminarea stagiilor de pregătire teoretică și practică, pentru obținerea certificatului de calificare profesională.

(8) Drepturile și obligațiile angajatorului și ale ucenicului se stabilesc prin contractul de ucenicie, completat cu prevederile din contractul colectiv de muncă aplicabil și ale regulamentelor interne, după caz.

(9) Modelul-cadru al contractului de ucenicie se aprobă prin hotărâre a Guvernului*).

*) A se vedea Hotărârea Guvernului nr. 234/2006 pentru aprobarea Normelor metodologice de aplicare a prevederilor Legii nr. 279/2005 privind ucenicia la locul de muncă, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 196 din 2 martie 2006, cu modificările și completările ulterioare.

ART. 7

(1) Poate încheia contract de ucenicie persoana care îndeplinește cumulativ următoarele condiții:

a) face demersuri pentru a-și găsi un loc de muncă, prin mijloace proprii sau prin înregistrare la agenția pentru ocuparea forței de muncă în a cărei rază teritorială își are domiciliul sau, după caz, reședința ori la alt furnizor de servicii de ocupare, acreditat în condițiile legii;

b) a împlinit vârsta de 16 ani;

c) nu are calificare pentru ocupația în care se organizează ucenicia la locul de muncă;

d) îndeplinește condițiile de acces la formare profesională prin ucenicie la locul de muncă, pe niveluri de calificare, conform prevederilor Ordonanței Guvernului nr. 129/2000, republicată, cu

modificările și completările ulterioare.

(2) Se pot încadra în muncă în calitate de ucenici și următoarele categorii:

a) cetățenii străini, precum și apatrizii care au obținut permis de muncă în România, conform reglementărilor legale în vigoare;

b) cetățenii statelor membre ale Uniunii Europene, ai statelor semnatare ale Acordului privind Spațiul Economic European și membrii de familie ai acestora.

(3) Maternitatea nu constituie motiv de discriminare în executarea uceniciei la locul de muncă.

(4) Ucenicii până la vârsta de 26 de ani au dreptul la întreținere, acestora aplicându-li-se prevederile Codului civil, perioada de ucenicie fiind asimilată cu cea de continuare a studiilor.

ART. 8

(1) Prin derogare de la prevederile Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 44/2008 privind desfășurarea activităților economice de către persoanele fizice autorizate, întreprinderile individuale și întreprinderile familiale, cu modificările și completările ulterioare, poate încheia contracte de ucenicie la locul de muncă și:

a) persoana fizică autorizată, dacă face dovada că prestează de cel puțin un an activitatea pentru care a fost autorizată;

b) întreprinderea familială, prin reprezentantul acesteia, dacă face dovada că prestează de cel puțin un an activitatea pentru care s-a constituit ca întreprindere familială.

(2) Persoana fizică autorizată sau, după caz, reprezentantul desemnat al întreprinderii familiale pregătește ucenici având în același timp și calitatea de coordonator de ucenicie.

(3) Dispozițiile prezentei legi referitoare la încheierea contractului de ucenicie sunt aplicabile și în cazul raporturilor de muncă ale ucenicilor încadrați de asociațiile cooperatiste, reglementate prin legi speciale.

ART. 9

(1) Durata contractului de ucenicie se stabilește în funcție de nivelul de calificare pentru care urmează să se pregătească ucenicul, fără a putea fi mai mică de:

a) 12 luni, în cazul în care ucenicia la locul de muncă se organizează pentru dobândirea competențelor corespunzătoare unei calificări de nivel 1;

b) 24 de luni, în cazul în care ucenicia la locul de muncă se organizează pentru dobândirea competențelor corespunzătoare unei calificări de nivel 2;

c) 36 de luni, în cazul în care ucenicia la locul de muncă se organizează pentru dobândirea competențelor corespunzătoare unei calificări de nivel 3.

(2) Ucenicul poate fi supus unei perioade de probă care nu va depăși 30 de zile lucrătoare.

(3) Formarea profesională prin ucenicie la locul de muncă cuprinde pregătirea teoretică și pregătirea practică, în conformitate cu prevederile legale în vigoare și, după caz, cu legile speciale care reglementează acea ocupație.

(4) Timpul necesar pregătirii teoretice a ucenicului este inclus în programul normal de muncă.

(5) Salariul de bază lunar, stabilit prin contractul de ucenicie, este cel puțin egal cu salariul de bază minim brut pe țară în vigoare pentru un program de 8 ore pe zi, respectiv de 40 de ore în medie pe săptămână.

(6) Durata timpului de muncă este de 8 ore pe zi și 40 de ore pe săptămână, iar în cazul tinerilor cu vârsta de până la 18 ani, durata timpului de muncă este de 6 ore pe zi și 30 de ore pe săptămână.

CAP. III

Statutul ucenicului

ART. 10

(1) Persoana încadrată în muncă în baza contractului de ucenicie are statut de ucenic.

(2) La încheierea contractului de ucenicie, părțile pot conveni ca, la încetarea acestuia:

a) activitatea ucenicului, după obținerea calificării, să continue cel puțin o perioadă egală cu durata contractului de ucenicie, prin încheierea unui contract individual de muncă, în condițiile legii, pentru exercitarea ocupației în care ucenicul a fost calificat, dacă angajatorul a finanțat programul de ucenicie;

b) ucenicul să suporte cheltuielile ocazionate de formarea profesională finanțată de angajator în condițiile în care nu respectă termenii contractuali prevăzuți la lit. a).

ART. 11

(1) Statutul de ucenic îi conferă acestuia toate drepturile și obligațiile prevăzute de legislația muncii, de prezenta lege și, după caz, de legile speciale care reglementează acea ocupație.

(2) Ucenicul beneficiază de dispozițiile legale aplicabile celorlalți salariați, în măsura în care acestea nu sunt contrare statutului ucenicului.

ART. 12

În vederea formării profesionale a ucenicului, angajatorul are obligația să asigure ucenicului accesul la pregătire teoretică și practică, precum și toate condițiile necesare pentru ca furnizorul de formare profesională autorizat și coordonatorul să își îndeplinească sarcinile în ceea ce privește formarea ucenicului.

CAP. IV

Organizarea uceniciei la locul de muncă

ART. 13

(1) Ucenicia la locul de muncă se organizează pentru nivelurile 1, 2 și 3 de calificare, stabilite prin legislația în vigoare.

(2) Ucenicia la locul de muncă se organizează pentru calificările stabilite prin legislația în vigoare și pentru ocupațiile cuprinse în Clasificarea ocupațiilor din România, pentru care există standarde de pregătire profesională, respectiv standarde ocupaționale.

ART. 14

(1) Pregătirea ucenicului se desfășoară în locuri de muncă care să permită dobândirea tuturor competențelor prevăzute de standardul ocupațional, respectiv de standardul de pregătire profesională.

(2) Este interzisă utilizarea ucenicilor la prestarea altor activități și/sau exercitarea altor atribuții în afara celor care au ca obiect pregătirea teoretică și practică conform contractului de ucenicie.

ART. 15

Evaluarea și certificarea formării profesionale prin ucenicie la locul de muncă se realizează în conformitate cu prevederile legale în vigoare privind formarea profesională a adulților.

CAP. V

Susținerea financiară a uceniciei la locul de muncă

ART. 16

(1) Finanțarea formării profesionale prin ucenicie la locul de muncă se poate realiza din:

- a) resurse proprii ale angajatorilor;
- b) sponsorizări ale persoanelor fizice și/sau juridice;
- c) fonduri structurale europene;
- d) bugetul asigurărilor de șomaj;
- e) alte surse legale constituite: donații, taxe etc.

(2) Angajatorul care încheie un contract de ucenicie, pe perioada derulării acestuia, poate solicita și beneficiază, la cerere, de 60% din valoarea indicatorului social de referință al asigurărilor pentru șomaj și stimulării ocupării forței de muncă, în vigoare, prevăzut de Legea nr. 76/2002 privind sistemul asigurărilor pentru șomaj și stimularea ocupării forței de muncă, cu modificările și completările ulterioare.

(3) Prevederile alin. (2) nu se aplică:

- a) pe perioada de probă prevăzută în cuprinsul contractului de ucenicie;
- b) pe perioada în care raporturile de muncă sunt suspendate.

(4) Suma lunară prevăzută la alin. (2) se acordă angajatorilor proporțional cu timpul efectiv lucrat de ucenic, precum și pentru perioada concediului anual de odihnă al ucenicului.

(5) Modalitatea concretă de realizare a finanțării se detaliază prin normele metodologice de aplicare a prezentei legi.

ART. 17

Nu beneficiază de prevederile art. 16 angajatorii care, anterior încheierii contractelor de ucenicie, au avut cu persoana în cauză încheiate alte contracte de ucenicie, pentru aceeași calificare.

CAP. VI

Dispoziții finale

ART. 18

(1) Angajatorii care beneficiază de prevederile art. 16 alin. (1) lit. c) și d) sunt obligați să mențină raporturile de muncă ale ucenicilor pe toată perioada contractului de ucenicie încheiat în condițiile prezentei legi.

(2) În situația în care contractul de ucenicie încetează anterior datei prevăzute în contract, angajatorul este obligat să restituie agenției pentru ocuparea forței de muncă județene, respectiv a municipiului București sumele încasate de la bugetul asigurărilor pentru șomaj pentru respectivul ucenic, plus dobânda de referință a Băncii Naționale a României, în vigoare la data încetării contractului de ucenicie, dacă încetarea acestuia a avut loc din motivele prevăzute la art. 55 lit. b), art. 56 alin. (1) lit. d) și art. 65 alin. (1) din Legea nr. 53/2003, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

ART. 19

Controlul respectării obligațiilor privind menținerea raporturilor de muncă încheiate între ucenici și angajatorii care beneficiază de sume din bugetul asigurărilor pentru șomaj, în temeiul art. 16, se efectuează de organele de control din cadrul agențiilor pentru ocuparea forței de muncă județene, respectiv a municipiului București.

ART. 20

Inspectorii de muncă au competența de a controla modul de încheiere, executare, modificare, suspendare și încetare a contractului de ucenicie în situațiile și în condițiile prevăzute de normele metodologice de aplicare a prevederilor prezentei legi.

ART. 21

Ministerul Muncii, Familiei, Protecției Sociale și Persoanelor Vârstnice, prin agențiile județene pentru ocuparea forței de muncă, respectiv a municipiului București, exercită controlul activității furnizorilor de formare autorizați ce desfășoară programe de formare pentru ucenicie la locul de muncă.

ART. 22

Conflictele în legătură cu încheierea, executarea, modificarea, suspendarea și încetarea contractului de ucenicie se soluționează conform prevederilor legale privind conflictele de muncă.

ART. 23

Constituie contravenție și se sancționează de către persoanele cu atribuții de control conform art. 20, cu amendă de 10.000 lei, încălcarea dispozițiilor prevăzute la art. 5, art. 6 alin. (3), art. 7 alin. (1) și (3), art. 8 alin. (2), art. 9 alin. (1), (2), (4)-(6), art. 11, 12, art. 14 alin. (2) și art. 15.

ART. 24

Ministerul Muncii, Familiei, Protecției Sociale și Persoanelor Vârstnice elaborează și supune spre aprobare Guvernului normele metodologice*) pentru aplicarea prevederilor prezentei legi, în termen de 90 de zile de la data publicării acesteia în Monitorul Oficial al României, Partea I.

*) A se vedea nota de subsol de la art. 6 alin. (9).

ART. 25

Măsurile de natura ajutorului de stat sunt notificate de Ministerul Muncii, Familiei, Protecției Sociale și Persoanelor Vârstnice, potrivit legislației în vigoare, și se vor acorda numai după autorizare, în condițiile legii.

ART. 26

Prezenta lege intră în vigoare la 120 de zile de la data publicării în Monitorul Oficial al României, Partea I**).

**) Legea nr. 279/2005 a fost publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 907 din 11 octombrie 2005.

NOTĂ:

Reproducem mai jos prevederile art. II-V din Legea nr. 179/2013 pentru modificarea și completarea Legii nr. 279/2005 privind ucenicia la locul de muncă, care nu sunt încorporate în forma republicată a Legii nr. 279/2005 și care se aplică în continuare ca dispoziții proprii ale actului modificator:

"Art. II. - Prevederile art. I intră în vigoare la 30 de zile de la data publicării prezentei legi în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Art. III. - Contractele de ucenicie încheiate potrivit prevederilor Legii nr. 279/2005 privind ucenicia la locul de muncă, republicată, aflate în derulare la data intrării în vigoare a prezentei legi, își produc efectele până la expirarea perioadei pentru care au fost încheiate potrivit legislației în vigoare la data încheierii lor.

Art. IV. - În termen de 30 de zile de la data publicării prezentei legi în Monitorul Oficial al României, Partea I, Ministerul Muncii, Familiei, Protecției Sociale și Persoanelor Vârstnice va elabora și va supune spre aprobare modificarea și completarea Normelor metodologice de aplicare a prevederilor Legii nr. 279/2005 privind ucenicia la locul de muncă, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 234/2006, cu modificările și completările ulterioare.

Art. V. - În tot cuprinsul Legii nr. 279/2005 privind ucenicia la locul de muncă, republicată, sintagma «Ministerul Muncii, Familiei și Protecției Sociale» se înlocuiește cu sintagma «Ministerul Muncii, Familiei, Protecției Sociale și Persoanelor Vârstnice», iar sintagma "contract de ucenicie la locul de muncă" se înlocuiește cu sintagma «contract de ucenicie»."
